

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever & eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags 's donderdags & zaterdags.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar.

buiten de stad, 8 fr. »

Een blad afzonderlijk, 15 centimen.

Aankondigingen, 15 centimen per drukregel.

TONGEREN, DEN 29 AUGUSTUS.

De noodzakelijkheid van den strijd.

Een verheugend verschijnsel is dit hetwelk de katholieke opinie in België oplevert. Na lange jaren in minderheid tegen de miskenningen en de aanmatigingen van het liberalisme geprotesteerd te hebben, is zij de meerderheid geworden en legt zij om dien toestand te handhaven, eene tot hertoe ongekende krachtdadigheid aan den dag. In de laatste kiezingen heeft zij eenige mislukkingen moeten aanstippen, doch verre van er zich over te ontmoedigen neemt zij maatregelen om te volledigen wat in sommige streken te wenschen laat.

Brussel, de hoofdstad des lands, maar ook de zetel van het genot en de weelde; Brussel waar de onverschilligheid en de vadsigheid van het politiek leven verwijderden, Brussel is begonnen met eenen katholieken cirkel te krijgen. Hoevele personen die verlegen zijn zich katholiek te noemen, gaan die schaamte verliezen met lid der vereeniging te worden! Hoevele jonge lieden gaan hunne krachten en hunne werkzaamheid niet aan eene ernstige bezigheid wijden in plaats van ze in lediglooperij te verslijten! Hoevele moeite en opofferingen thans machteloos gebruikt, gaan door de samenvoeging der krachten eenen doorslaanden invloed uitoefenen!

Terzelve tijd denkt men ernstig aan de katholieke gezindheid in de waalse gewesten eene doeltreffende inrichting te bezorgen; het eenigste toch wat haar aldaar ontbreekt om, met welgelukken, tegen het liberalisme in het strijperk te treden. Te Verviers bestaat deze inrichting gedeeltelijk, wij hebben er gedeeltelijk gewonnen; en zou eene goede inrichting te Soignies, te Ah, te Thuin en Charleroi de weinige stemmen niet hebben geschonken, die ons aldaar voor onze zegepraal ontbraken? Ongetwijfeld, ja; het voorbeeld van Vlaanderen is overigens daar om aan te toonen dat eene goede inrichting het liberalisme, zonder hoop op wederkeer, kan verdrijven.

Ja, het heeft lange jaren in verschillende arrondissementen van Vlaanderen geheerscht, en nu moet het zelfs te Gent zijne kans opgeven. En door welke reden? Door de onverpoosde moeite welke de katholieken er inspannen om geene stemmen hunner vrienden te laten verloren gaan, en om de kiezers het doel en de strekkingen van 't liberalisme voor oogen te houden. Het is waar dat deze laatste taak tegenwoordig gemakkelijker is gemaakt, het liberalisme geeft zoo onbeschoft en zoo openlijk den teugel aan zijnen gods-

dienstaat dat het van zich de gematigde personen heeft verwijderd, die waanden dat de worsteling grootendeels eene worsteling van invloed en van personen was.

Thans is zulke bewering niet meer houdbaar: het liberalisme is eene ketterij, eene scheuring en volgt de baan aller godsdienstverloocheningen; het dreigt, het haat, het vervolgt het katholicisme en poogt het, daar waar het de macht bezit, door het geweld te verpletteren.

Deze toestand is niet nieuw, de Kerk heeft altoos vervolgingen moeten lijden, doch zelden hebben hare kinderen er zich zoo krachtdadig, binnen de palen huns rechts en der wet, tegen verzet.

Doorgaans, en wij zien het nog in vele landen gebeuren, bestaat hunne verdienste in geduld en gelaten het onrecht te verduren; hier integendeel, herinneren wij ons meer dat het leven een gedurige strijd is, waaraan de Christen zich niet mag onttrekken.

Strijden wij aldus voort. België strekt hedendaags tot toonbeeld aan de katholieken der gansche wereld; dus het houdt ook hunne hoop staande met aan te wijzen dat onvermoeid streven eindelijk het goed recht kan doen zegeprelen.

Kerkvervolging.

De bladen welke als de voorlichters der vrijdenkende partij worden beschouwd en aanhoudend schreeuwen dat zij de wereld van de priesteroverheersching zullen verlossen beginnen reeds te betwijfelen of van Bismarck, de man van ijzer en bloed, wel ooit zal zegevieren over die Kerk, waartegen hij het zwaard heeft omgord. Zelfs de gemeene *Etoile* welke toejuicht bij elken slag welke door von Bismarck tegen de steenrots van Petrus en tegen het onfeilbaar gezag van Christus Stedehouder wordt gericht, zegt « dat men moeilijk het einde kan voorzien » van den strijd waarin het gouvernement en » zijne ambtenaars op eene onwankelbare » legerschaar stuiten. Volgens eene onlangs » opgemaakte statistiek, welke op dit oogeblik heel belangstellend is, zoo gaat het » blad voort, telt Duitschland 20,000 priesters, 800 kloosters, 20 bisdommen, 5 aartsbisdommen en 3 apostolische vikarissen. »

Welhoe! de handlangers, de bondgenoten van von Bismarck wanhopen, en de rijkskanselier, de toepasser van het beginsel *macht is recht*, heeft aan zijne zijde duizende slaafsche ambtenaren en eene veenijgige dagbladpers, die hem eene blinde gehoorzaamheid zwoer, die hem in zijnen godsdienstoerlog op de krachtigste wijze ondersteunt.

Waarom begint de *Etoile* dan de zegepraal van de duitsche Kerkvervolgers te betwijfelen? Het is omdat er niettegenstaande de gewelddadigste vervolgingen en overweldigingen, in Europa en zelfs in Duitschland, nog altijd eene zedelijke kracht blijft bestaan; het is omdat het Cesarisme, dat de lichamen kerkert, de zielen niet kan onderwerpen; het is omdat zelfs de leugens en den laster der liberale pers eene onvrijwillige hulde is aan dat episkopaat en aan de duitsche geestelijkheid, welke met moed en standvastigheid strijdt voor de onafhankelijkheid der Kerk.

Wat ons betreft, wij moeten den Hemel danken dat Hij ons in deze tijden van algemeene verzwakking en laaghartige verlaten die edele en roemvolle geloofshelden tot voorbeeld geeft.

Wachten wij met vertrouwen op den uitslag van den strijd in Duitschland en elders. Het is niet de eerste maal dat men de Kerk door het zwaard wil vernietigen; de Kerk heeft ooit zwaarder stormen doorstaan; Zij heeft ooit over gevaarlijker vijanden gezegevierd. Ook nu mogen wij ons verzekerd houden dat de belagers der Kerk zich tegen de onwrikbare steenrots zullen verbrijzelen, dat het scheepje van Petrus onder de hoede en het geleide van den Paus der Onbevleete Ontvangenis de veilige haven zal binnenvaren, en dat onze Moeder de Heilige Kerk, door de belofte van Christus nogmaals zal zegevieren!

Al de bladen van het land brengen de nagedachtenis van graaf de Theux den meesten lof toe.

De *Indépendance* zegt, op het einde van haar artikel:

« Hij sterft, overloden van jaren en eer, achterlatende de faam van een overtuigd politiek man, uitsluitelijk aan zijne principieën verslaafd, van eenen werkzamen bestuurder, van eenen niet schitterenden, maar behendigen redenaar, van eenen vaderlandsminnend staatsman en van eenen voorbeeldigen partijleider. »

De *Etoile belge* troost zich over de neerlaag zijner partij te Oostende, door de « liberalen » van Hasselt aan te raden eenen kandidaat voor de aanstaande kiezing, ter vervanging van den heer de Theux, te zoeken.

Wie zal het vrijwillig slachtoffer willen zijn?

De *Indépendance* weet niet, waar haar hoofd staat.

Gisteren zei ze, dat de kiezing van den heer burchgraaf de Bus niets was dan een calembourg: eene verassing van naam, eene klucht.

Vandaag zingt zij een geheel ander deuntje: er is « verraad » geweest!

aardappels met spek, die geurig, op het blauw en wit gedamd ammelaken, voor haar stonden te dampen, schier onaangeroerd.

Alleen de kleine meid, welke de vrouwen sedert kort hadden in huis genomen, en die naar het aartsvaderlijke gebruik, nog op de meeste polderhoeven in zwang, mede aanzat, liet het zich toch wel smaken.

Loken doorgaans zeer spraakzaam, was heden nog stiller en ingetogener dan in de Bruno's bijzijn en hare moeder, die anders niet gaarne lang zweeg, scheen niet geneigd, om met hare gewone bespraaktheid het eenvoudige maal te kruiden.

Slechts nadat het meideken de tafel afgediend en zich verwijderd had, om aan de moze af te wassen, kregen de vrouwen eenigen lust tot redekavelen.

Waarover haar gesprek rolde, hoeven wij niet te zeggen.

Met den besten wil van de wereld hadden zij geen ander onderwerp dan den stroomman kunnen uitkiezen.

— Maar wie, wie kan, in 's hemelsnaam! de degniet, de lafard, de snodeard zijn, die ons zulke kool heelt willen stoven, zulke schande aandoen! riep eindelijk de moeder, uit hare gepelzen ontwakende.

En daar Loken, verwonderd over de heftigheid van den uitslag, haar met groote oogen aanstaarde, vervolgde zij!

— Ja, kind, het bevreemdt u mij zulke leelijke woorden te hooren gebruiken, doch hoe meer ik het bepeins, hoe meer ik tot het besluit kom, dat hij geene andere namen verdient. Spnod moet hij zijn, om twee menschen, die niemand kwaad doen en niet beter vragen dan met iedereen in vrede en vriendschap te leven, zoo goddeloos te verongelijken. Laf is hij zeker, die zich niet ontzet twee weerlooze vrouwen, eene moeder zonder echtge-

De *Echo du Parlement* is wijzer.

« Het zou tot niets strekken, zegt hij, te verduiken dat het *cléricisme* in Vlaanderen onophoudelijk voortgang doet. Aldus geeft het arrondissement Oostende, dat vroeger den liberalen honderden stemmen meerderheid gaf, hun vandaag maar 22 stemmen meer! »

« Is, waarachtig! de nette waarheid. »

De weg der Deugd.

De school Gatti — de school zonder God — is reeds meer dan eens besproken, even als de droevige en ontorende geschiedenis der onderwijzers Lehembre en haren schepene-onderwijzer Fontainas.

Vandaag doet een brief, aan een brusselsch blad ontleend, ons beter dan ooit zien wat die school, wat die onderwijzers, wat heel die winkel-Fontainas is.

Mej. Lehembre, die geroepen was om de kinderen te onderwijzen en haar op te voeden in *eer en deugd*, Mej. Lehembre was, behalve de vriendin van Fontainas, lid van het *libre-pensée*-gezelschap te Brussel.

Ziehier den brief van aanneming in die godloochenende sociëteit, welke reeds dagteekent van 1871, zoodat Mej. Lehembre lid moet geweest zijn, toen zij schier nog *leerlinge* van de Gatti-school was.

DE LIBRE-PENSÉE. Brussel, 12 oct. 1871.

Mejuffer,

Ik heb de eer u te berichten, dat de besturende commissie, in hare zitting van 29 september 1871, uwe voorstelling als *werkend lid* heeft aangenomen.

Bij gevolg zal M. de schatbewaarder u, tegen betaling uwer bijdrage voor het loopende jaar, de kwitantie-kaart doen overhandigen, welke gij bij u hebben moet, ten einde de vergaderingen der maatschappij te mogen bijwonen.

Anveerd, Mejuffer, de verzekering mijner bijzondere hoogachting.

DE SEKRETARIS,

M. VAN MEENEN.

Aan Mejuffer Alix Lehembre, rue du Progrès, 34.

Die brief zegt alles. Werkend lid der *libre-pensée*: de vergaderingen van de *libre-pensée* bijwonend, en dit reeds over drie jaren.... Kan het droevige vervolg van die geschiedenis ons nog verwonderen?

En het is aan dergelijken, dat sommige verblinde ouders hunne dochters toevertrouwen?

« Zij zoo; maar men vergeet het niet; door het onderwijs zonder godsdienst, worden de dochters *libre-penseuse*, en op de *libre-penseuse* volgt de *libre-fausseuse*. »

Doch is dit eens zoo, beklagt u nooit: gij hebt het gewild.

Sedert enkele jaren is België overstromd met periodieke schriften, die zich uitsluitend met persoonlijkheden bezig houden; die in het verleden der burgers alle feiten opzoeken, welke eenigermate op schandalen gelijken, en die zich beijveren om ze op te dischen voor hen, die de zwakheid hebben van deze bladen te koopen en te lezen. Onder het bestuur van mannen, die herhaaldelijk door de justitie veroordeeld zijn, speuren zij alle familie aangelegenheden na, en zoo zij iets vernemen, wat de lezers voor hun ongezoed geschrijf

noot, en eene dochter zonder vader, zoo moedwillig te hoonen!

— 't Is inderdaad onvergeeflijk... begon Loken.

— Onvergeeflijk! zeg, dat het onmenschelijk, schromelijk is, viel de weduwe haar in de reden, dat het den hemel om wraak roept... Ook, zoo ik den schelm, den overlaat, den schurk onder mijne handen hadde, levend zoude hij er niet uitkomen... God vergeve mij de zonde!... Ik geloof, dat ik den moed zoude hebben hem met mijne nagels te verscheuren!

— Moeder! gilde Loken bevestigd.

— Gij hebt gelijk, kind! sprak Mietriene bedaren. Het klinkt vreed, wat ik daar zeg, en nooit hebt gij iets dergelijks mit mijnen mond gehoord, maar ga de zaak eens met mij na, en gij zult mijne gramschap, mijne verbetering en de ongewone taal, welke zij mij ontlokt, verontschuldigen. Toen men vroeger, na den dood uws vaders, God hebbe zijne lieve ziel! ons miszag en verstiet, toen men ons met vingers naweens en als slecht volk behandelde, heb ik niet *gemord*, niet geklaagd. Ik heb in stilte gezocht en geweend, zonder u zelfs in mijn leed te doen deelen...

Het was, zegde ik mij, de gang van de wereld. Wij waren behoeftige lieden, en ik vond er niets ongewoons in, dat men ons met andere arme menschen gelijk stelde, dat men het goede vergat, dat wij gedaan hadden, om zich enkel het verkeerde te herinneren. Doch men is sedert tot ons teruggekeerd. Zij, die zich het onkrachtigst jegens ons gedroegen, zijn de eersten geweest, om ons na te loopen, om ons te smeeken ons met hen te verzoenen. Welnu, hebt gij mij hun vorig gedrag hun hooren verwijten? Hebt gij mij een oogenblik zien arzelen hunne verschooning aan te nemen? Neen, niet, waar? 't Is, dat ik, zoodra zij berouw toonden, alles vergeven en vergeten had.

(Wordt vervolgd.)

De plannen van Peerjan

DOOR

SLEECKX.

(9^e VERVOLG.)

Hem docht, dat hij elders niet hadde kunnen leven en, van haar verwijderd, alengskens zoude hebben verkwind.

En dan, zijn voorvoel zegde hem, dat zij, ondanks de achting en de vriendschap, die men aan haar betoonde, nog zijne bescherming niet konde missen.

Hij voorzag dat eerlang eene gelegenheid zich zoude opdoen, waarin zij nogmaals zijne hulp, zijne verdediging zoude noodig hebben.

Hij kreeg die overtuiging nog meer, toen hij bemerkte, hoe de *rossé Tist* op haar begon toe te leggen.

Hij, die Peerjan en zijn zoon door en door kende en reden had om hunne teergevoelheid te mistrouwen, begreep, dat Loken alles van hunne boosaardigheid zoude te vreezen hebben, indien zij, wat hij verhoopde, Tistes liefde onbeantwoord liet.

Hij vatte het voornemen op over haar te waken, om haar elke ruwe bejegening, elke beleediging te sparen.

Hoe hij zulks zoude kunnen, of hij het zoude kunnen, wist hij niet, doch in allen gevalle wilde hij bereid zijn, om op het eerste teken te harer hulp te stellen, om haar te bewijzen, dat hij, trotsch de verandering in haren toestand en in hare manier van zijn te opzichte van den vriend haren jeugd, immer voor haar dezelfde was, immer voor haar dezelfde zoude wezen.

Daarom was het vooral, dat hij, ofschoon zijner waarde niet onbewust, weigerde naar Oordenen,

Hoeven of Schooten te verhuizen, dat hij de verleidelijkste aanbiedingen wederstond en voortging zich met de nederigste plaats op de hoeve der Claessensen te bevredigen.

En dat zijn voorvoel hem niet had bedrogen, dat Loken bij al haren rijkdom nog zijne bescherming niet konde missen, dat zij eerlang misschien zijne hulp, zijne verdediging zoude noodig hebben, bleek nog eerder dan hij 't gedacht had.

Hoe hij er in slaagde het plan van Peerjan met den stroomman te vrijdelen, hoe hij de grootsche verwachtingen, door vader en zoon van het plan gekoesterd, had weten te leur te stellen, hebben wij verhaald.

Met geheel het dorp van den hoon verwittigd, het meisje aangedaan, was zijne eerste beweging geweest naar den dijk te snellen.

Zoo had hij haar eene vernedering kunnen sparen, die op het land voor eene der bloedigste geldt en het spotbeeld afsnijden, voordat iemand der nieuwsgierige dorpelingen hetzelve zage.

IX.

Moeder & dochter.

Of Loken inderdaad, zooeer als Bruno het meende te zijnen opzicht veranderd, of zij werkelijk zoo koel en onverschillig, als hij 't zich inbeeldde, voor hem geworden was daarover willen wij den lezer laten oordeelen.

Het was in den nanao van den dag der gewichtige gebeurtenis.

Mietrien en Loken zaten aan tafel. De ontsteltnis van des morgens had haar belet eerder aan eten te denken.

Nu nog, alhoewel nagenoeg van den schrik bekomen, voelden zij geene van beiden hijnzouderen eelust.

Ook bleven de botermelk met siroop en de